

Shinggyin Nauna Karum Kahtau Magam Bungli Ni hta, Gaw Ningja Masha ni Yawng Shang Lawm Lu Na Lam (Lam Ma-tsun)

Yaw shada lam

Shiggyin Nauna Karum Kahtau lam hte seng ai , bungli masing ni hta, gaw ningja masha ni hpe lachyen lahka, garan ginhkan ai lam n nga ai sha, yawng hkra shang lawm lu matu, ta tut akyu jashawn mai ai, bungli masing, mahkyen, bungli masing ninggam shagu hta, shalawm sa w alu na matu yaw shada ga ai.

Lawu de na bungli ninggam hte maren hkrang shapraw sa wa ga.

1. Magam bungli ninggam shagu hta hkrang shapraw ga.

Madung galaw sa wa na lam ni

- ✓ Asak pang,, Num/La, gaw ningja masa lam ni hpe garan ginhka lu na ladat ni hpe jailang ga.
- ✓ Wa-Shin-Tan gasan hkrang zawn re ai lakung lakap hku jai lang mai ai ladat ni hpe jailang ga.(WGQ-SS)
- ✓ Mare buga ginra nga shawa masha ni hte, hkrum jahta bawngban ai lam hta, gaw ningja ni a ningmu hpe jawm kahkyin la ga.
- ✓ Galaw daujau ai lam (Services) hpe dep hkap na matu, hkrum katut nga ai, dut dang ai lam, mayak mahkak ni hpe, hkawn hkra aloi ali sha lu na matu, masing masa ni hpe jahkrat galaw sa wa ga.

2. Masam maram dinglik hkaja ai lam.

Madung galaw sa wa ra na lam ni.

- ✓ "Ginrun jasat ladat" " Twin-Track approach" hpe jailang akyu jashawn ga. (yawng shang lawm ai masing masa + gaw ningja mash ani a matu yaw shada ai bungli ni)
- ✓ Htap htuk manu ai bungli masing ni a matu, gumhpraw hkyen lajang tawn ga/ da tawn ga. (Budget)
- ✓ Dep hkap jai lang ahkyu jashawn lu na matu, shadawn jit n ani hpe masat tawn ga. (Ga shadawn – karum ningtum hkamla nga ai gaw ningja masha jahpan %)
- ✓ Matut mahkai tsun shaga ai lam, hkawn hkra byin ai ladat ni hpe tau hkrau hkyen shajin tawn ga. (Ga shadawn – chyena loi ai ga hpan ni, lata shamawt kumla matut mahkai ai lam zawn re ai ni)

3. Nhprang ni hpe gahkyin ai lam.

Madung galaw sa war a na lam ni

- ✓ Bungli mahkyen tang madun ai lam hta, gaw ningja masha ni yawng shang lawm lu na matu, gumhpraw mahkyen (Buget) hkyen nna, garan da ga.
- ✓ Ginrun wuhpung wuhpawng ni hte ta tut hkrang shapraw ai magam gun ni yawng hpe, gaw ningja hte seng ai wunkat ni hpe jaw tawn ga.

5. Masam maram hkaja lam, dinglik dawdan ai lam, lit la ai lam, lit hkam ai lam.

Madung galaw ra na lam ni

- ✓ Gaw ningja lam, Num/La, Asak pang zawn re ai shiga ni hpe garan ginghka nna kyem mazing ga.
- ✓ Gaw ningja ni yawng shang lawm wa lu na matu ladat ni hpe hpe tam shapraw hkrang shapraw sa wa ga.
- ✓ Masam maram , dawdan ai lam hpe bungli ninggam shagu hta mung, gaw ningja mash ani yawng shanglawm galaw lu lu na chyinghka hpaw tawn ga.
- ✓ Gaw ningja ni, shang htai lawm lu ai shiga hta ai ladat /hkrang ni hpe hkyen shajin tawn ga.
- ✓ Galaw dawjau ai (karum ningtum) lam ni hpe dep hkap jai lang lu na masa, myit hkam sha lam, nignmu ni hpe gaw ningja masha ni hpe san ai lam galaw ga.
- ✓ Hkrum katut nga ai mabyin masa lam ni, mai kaja ai mahkrum madup ni hpe ma-tsung sumhting tawn ga.
- ✓ Gaw ningja masha ni tang madun ai lam ni hpe madat ya ai arawn alai ni hpe shawng hpang ga.

4. Ta tut hkrang shapraw ai lam hte galaw dawjau ai lam (Services)

Madung galaw sa war a na lam ni

- ✓ Gaw ningja hpan hkum yawng a matu, hkum hkrang hte seng ai, matut mahkai tsun shaga lam hte seng ai yawng hpe tup hkrak teng sha galaw sa wa ga.
- ✓ Gaw ningja mash ani hpe, ahkyu hkam la nga ai shainggyim masha hku nna sha n-ga, woi awn ningshawng ai shara ni hta mung shara jaw shanglawm ga.
- ✓ Magam gun ni, ap nawng dawjau nga ni hpe, gaw ningja masha ni ahkaw ahkang ni, shanglawm lu na lam ni hte seng nna wunkat jaw tawn ga.
- ✓ Ra kadawn ai rai yang, gaw ningja ni jai lang nga ai, lakung lakap ni hpe hkyen shajin tawn ga.
- ✓ Yawng shanglawm ai dinglik hpaji jaw ai lam, bai hparan hapreng ai lam masing (FCM) ladat ni hpe jai lang, hkrang shapraw sa wa ga.

6. Bawngban jahkrup ai lam hte Ga-saw ndau, lau la ai lam

Madung galaw ra na lam ni

- ✓ Gaw ningja hte seng ai lithkam masha ni hte bawngban jahkrum ga.
- ✓ N bung ai lawnglam shagu hta, gaw ningja hpan hta mahta nna, masat tawn ai shadawn jit na kata, gaw ningja masha ni shanglawm lu na ahkaw ahkang a matu galaw sa wa ga.
- ✓ Mai kaja htap htuk ai mahkrum madup ni, dut dang ai lam ni hpe, bai garan gachyan ga.
- ✓ Kaga wuhpung wuhpawng ni hte matut mahkai nna, hpaji jaw ningmu jahpaw wunkat ni galaw ga.
- ✓ Gaw ningja wuhpung wuhpawng ni hte arau jawm galaw ga.

Anhte n lawm ai sha, anhte a lam hpe dawdan ai lam n galaw ga.